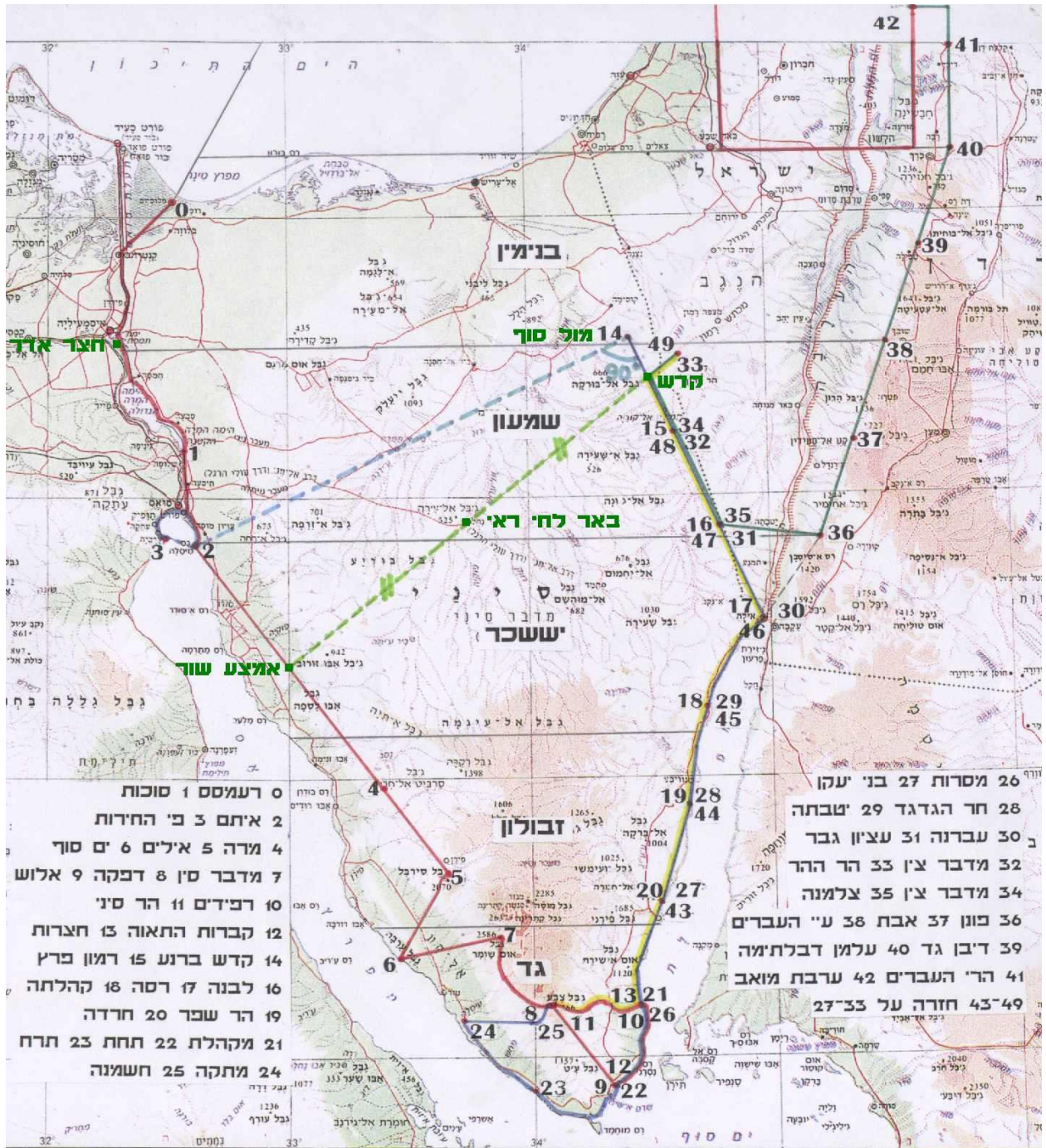

מסעות בני ישראל-לוה זמנים

במאמרים הקודמים [מסעות בני ישראל](#) ו**[מסעות בני ישראל עם תמונות לוין](#)** תיארונו את המסעות במרחב. במאמר זה נתאר אותם בזמן. למרות שהדבר היה מובן לי לפני הרבה שנים, לא פרסמתי אותו בגלל כמה ספקות. זמן יציאת מצרים והקדמת מולד ניסן בשלשה ימי שבוע נדונו במאמר על [שנת יציאת מצרים](#). ראה [מפת סיני](#) עם סימון כל המסעות ודברים אחרים הנחוצים להבנת הנושא.

להלן פסוקים מפרשת מסעי עם ביאור קצר ולוח זמנים של כל מסע וכל חניה. כל השנים נמנים למניין בהר"ד כמו שאנו מונים היום, שלפיו אדם נברא בא' תשרי שנה 2. כל המסעות פרט לארבע יוצאים מן הכלל היו 40 מיל (מיל שוה 2000 אמה של אמת הארץ של 51 ס"מ או 1.02 ק"מ) וארכו יום או לילה. קו חניות בעובי אפס הוא קו בו הלך עמוד הענן וכן חניה נקודתית היא חנית הענן. ענן זה היה מנמיך את הגבוה מגביה את הנמוך. ואם מסע עבר ליד שפת הים, אז ענן היה כנראה גם מעלה קרקעית הים ליד שפת הים לגובה 0.

במדבר פרק לג

(ג) ויסעו מרעמסס בתדש הראשון בתמשה עשר יום לתדש הראשון ממחבת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים:

(ד) ומצרים מקבלי את אשר הפך קנק בקם כל-בכור ובאלהיהם עשה יקנק שפטים:

(ה) ויסעו בני ישראל מרעמסס ויחנו בספת:

מסע 1. יצאו מרעמסס במקום עיר פוליסיום בט"ו ניסן שנת 2449 יום חמישי בשבוע 24 דקות לפני סוף שעה רביעית של בוקר. מסע זה היה באורך 120 מיל והם עשו אותו על כנפי נשרים כאילו היה מהלך 6 מיל, פי 20 פחות. לכן הגיעו לסוכות בצהרי יום חמישי ואכלו שם שארי מצות-אפיקומן שנשארו מסעודת ליל פסח. שם גם אפו בצק 60 ביצים אשר הוציאו ממצרים לצורך שבעה ימים: 8 ביצים ליום חול ו-12 לשבת. שם גם בנו סוכות כנראה מקני סוף אשר גדלו באגם וקב"ה כנגדם הקיפם ענני כבוד. סוכות אלו כנראה שמשו להם בתור אהלים כל ארבעים שנה במדבר

חניה 1 בקצה דרומי של אגם המר הגדול (שהיה אז מתוק). חנו שם מצהרי יום חמישי עד בוקר יום ששי.

(ו) ויסעו מספת ויחנו באתם אשר בקצה המדבר:

מסע 2. מסע זה לאורך 40 מיל או 40.8 ק"מ עשו ביום ששי

חניה 2 נקודה זאת נמצאת בבליטת ראס מסאלה. חנו שם מערב שבת י"ז ניסן עד יום ראשון בבוקר.

שם נתנה להם באר לראשונה בקצה המדבר, כנגד י"ז ניסן שנת 2488 בה נעלמה הבאר בקדש צין.

(ז) ויסעו מאתם וישבו על-פי החירת אשר על-פני בעל צפון ויחנו לפני מגדל:

מסע 3. מסע זה לאורך שפה צפונית של מפרץ סואץ עשו ביום ראשון, י"ח ניסן. מרגלים אשר שלח פרעה, בראותם שבני ישראל פונים דרום-מערבה, חזרו על גבי סוסים לבירת מצרים (קנטרה של היום) עד סוף יום שני ופרעה רדף אחרי בני ישראל על סוסים מהלך שלשה ימים ביום שלישי.

חניה 3 בצד מערבי של מפרץ סואץ בראס עדביה. ראה פרוט במאמר על [קריעת ים סוף](#). חנו שם מליל שני עד אשמורת בוקר יום רביעי.

(ח) ויסעו מפני החירת ויעברו בתוך-הים המדבר וילכו דרך שלשת ימים במדבר אתם ויחנו במרה:

מסע 4. חצו מרחק כ- 10 מיל מפי החירות לאיתם באשמורת בוקר יום רביעי כ"א ניסן תוך 3-4 שעות והלכו משם למרה שלשה ימים ד'-ו' שהם כ"א-כ"ג בניסן.

חניה 4, 120 מיל מאיתם בקו ישר להר סיני, פסגת ג'בל צבע. שם בשבת כ"ד ניסן נתנה להם שבת ודינים. זאת שבת הראשונה ששמרו. חנו שם שבוע עד שבת הבאה א' אייר.

(ט) וַיִּסְעוּ מִמֶּנָּה וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וַיְבַאֲלוּ מֵאֵילִים שְׁתֵּימָּה עֲשָׂרָה עֵינָת מַיִם וַשְּׂבָעִים תְּמָרִים וַיִּתְּנוּ־שָׁם:

מסע 5. הלכו לאילים בשבת א' אייר לפי הוראת הענן. לכן לא שמרו שבת בעל כורחם.

חניה 5 במרחק 40 מיל ממרה בהמשך קו ישר מאיתם להר סיני. חנו שם שבועה ימים עד שבת.

(י) וַיִּסְעוּ מֵאֵילִים וַיִּתְּנוּ עַל־יַם־סוּף:

מסע 6. נסעו לים סוף בשבת ח' אייר.

חניה 6 בים סוף במרחק כ- 40 מיל מאילים. סטו מן הדרך להר סיני כדי לקנות את חוף סיני. חנו שם שבוע.

(יא) וַיִּסְעוּ מֵיַם־סוּף וַיִּתְּנוּ בְּמִדְבַּר־סִין:

מסע 7. נסעו לשם בליל שבת ט"ו אייר.

חניה 7 בדיוק באמצע בין אילים להר סיני. חנו שם יום שבת, ראשון, שני וליל שלישי ט"ו, ט"ז, י"ז וי"ח אייר. שם נגמרה להם בשבת בבוקר ביצה אחרונה מ- 60 ביצים של לחם אשר אפו בסוכות. והם ואכלו ממנו שתי סעודות ביום, ביצה לסעודה החל מיום חמישי ט"ו ניסן בערב. המן התחיל לרדת בבוקר יום ראשון ט"ז אלול.

(יב) וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר־סִין וַיִּתְּנוּ בְּדִפְקָה:

מסע 8. נסעו לשם ביום שלישי, י"ח אייר, יום ל"ג לספירת העומר

חניה 8 היא הר סיני. וראה מאמר [על הר סיני](#). חנו שם בליל רביעי י"ט אייר. שם נתנה להם תורת הנסתר שבספר בראשית.

(יג) וַיִּסְעוּ מִדִּפְקָה וַיִּתְּנוּ בְּאֵלוֹשׁ:

מסע 9. נסעו לשם ביום רביעי י"ט אייר.

חניה 9 נמצאת 40 מיל מהר סיני בהמשך קו ישר מאיתם להר סיני. חנו שם מליל חמישי עד בוקר של יום ראשון, כ'-כ"ג אייר. ביום ששי כ"א אייר ירדה כמות כפולה של מן ויכלו לטעום בה טעם לחם הפנים. אבל במקום להתענג על דברי תורה שנתנו בדפקה, היו אנשים אשר יצאו לחפש את המן. ומקשש (צלפחד?) המחיש להם איך היו מחללים שבת אילו היו מוצאים את המן. וזאת שבת שניה שיכלו לשמור כי לא נסעו בה, וחללו אותה. ומגדף חלל את השם המפורש אשר שמע בדפקה.

(יד) וַיִּסְעוּ מֵאֵלוֹשׁ וַיִּחַנּוּ בְּרִפְיָם וְלֹא־הָיָה יָשָׁם מַיִם לְעַם לְשִׁתּוֹת:

מסע 10. נסעו לרפידים ביום א', כ"ג אייר

חניה 10 נמצאת בקו ורוחב פסגת הר סיני וקו אורך של קדש ברנע על חוף הים. חנו שם מיום א' בערב כ"ג אייר עד סוף אייר. מלחמת עמלק ביום א' בערב ולמחרת יום ב'. משה העמיד את השמש ויום נמשך כיומיים. ביום ג' כ"ה אייר יתרו יצא ממדין דרך 11 יום והגיע למדבר סיני ערב מתן תורה.

(טו) וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִם וַיִּחַנּוּ בְּמִדְבַּר סִינִי:

מסע 11. באו להר סיני בא' סיון. לפי דעת רבי יוסי א' סיון היה יום ראשון ואייר היה חסר ולפי חכמים יום שני ואייר היה מלא. לפי חכמים נסעו ביום ראשון ל' אייר ולפי רבי יוסי בליל ראשון (דעת רב אחא בר יעקב שבת פ"ז ע"ב) או ביום שבת (דעת רבא, שם).

חניה 11. מא' סיון 2449 עד כ' אייר 2450 יום א'. מתן תורה בשבת ו' או ז' סיון, משה שבר את הלוחות בי"ז תמוז, ירד עם לוחות שניים בי' תשרי בערב יום ב' או ג', תחילת בניית המשכן ט"ז תשרי. הקמת המשכן א' ניסן יום א'. ישבו בהר סיני 49 שבועות, מתוכם 49 יום מהקמת המשכן. מקבלת התורה בדפקה בי"ט אייר 2449 ביום ד' עד כ' אייר 2450 עברה 354 יום.

(טז) וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינִי וַיִּחַנּוּ בְּקִבְרַת הַמֶּאֱוָה:

מסע 12. נסעו דרך שלשת ימים ביום אחד הוא כ' אייר, יום א'.

חניה 12 בקברות התאוה דרך שלשת ימים מהר סיני זהה לחניה 9 אלוש, רק סבבו את דרום סיני ממערב למזרח. כאן בערה בהם אש. בכ"א אייר יום שני בקשו בשר ומשה סמך שבעים זקנים ואספו שלו באותו יום ובליל כ"ב ויום כ"ב. ואכלו אותו 30 יום מיום כ"ב אייר עד י"ח סיון

כאן חזרו להם שלשה ימי שבוע שבהם הקדים מולד ניסן שנת 2449 מצהרי שבת לצהרי יום רביעי. לכן אייר היה 33 יום (יום 30 משום שראש חודש ניסן של הקמת המשכן הקדים את המולד ביום).

(הערה:) אלמלא תוספת 4 ימים לאייר, בין כ' אייר שנסעו מחורב עד כ"ט סיון ששלחו את המרגלים היו עוברים 38 יום. והם היו מתחלקים כך: יום אחד נסעו לקברות התאוה ובסוף אותו יום בקשו בשר

וסמכו את הזקנים והתחילו לאסוף את השלו, 29 יום אכלו בשר, יום אחד נסעו לחצרות, 7 ימים בחצרות וביום שביעי להסגר מרים היו נוסעים לקדש ברנע. ולמחרת כ"ח סיון יום ד' היו שולחים את המרגלים).

(יז) וַיִּסְעוּ מִקִּבְרַת הַמֵּאֲגָה וַיִּחַנּוּ בְּחֻצְרַת:

מסע 13. נסעו מהלך 40 מיל ביום ה' י"ט סיון.

חניה 13 זהה לחניה 10 ברפידים. חנו כאן שבוע מכ' סיון יום ששי עד כ"ז סיון יום ששי.

(יח) וַיִּסְעוּ מִחֻצְרַת וַיִּחַנּוּ בְּרִתְמָה:

מסע 14. נסעו 280 מיל דרך שבעה ימים ביום אחד, יום ששי כ"ז סיון שנת 2450

חניה 14 בקדש ברנע. נקודה זאת נמצאת במרחק 120 מיל מקצה צפון-מערבי של מפרץ אילת. מאידך היא נמצאת מול ים סוף. פרוש: קו קדש ברנע-איתם ניצב לקו קדש ברנע- אילת. חנו כאן מליל שבת כ"ח סיון 2450 עד ליל ששי כ' אדר 2469 יום חמישי שהם 19 שנה פחות 3 חודשים פחות שבוע או בדיוק 6845 יום (מספר שלם של שבועות פחות יום). המרגלים נשלחו בכ"ט סיון יום א' בבוקר והלכו 40 יום: כ"ט-ל' סיון, א'-ל' תמוז וא'-ח' אב וחזרו בח' אב יום חמישי בערב.

(יט) וַיִּסְעוּ מִרִתְמָה וַיִּחַנּוּ בְּרָמֶן פְּרָץ:

מסע 15. נסעו 40 מיל בליל ששי כ"א אדר שנת 2469.

חניה 15 זהה לקדש צין, 40 מיל מקדש ברנע בקו ישר לאילת. חנו שם 48 שעות, יום ששי, ליל שבת, יום שבת וליל ראשון כ"ג אדר. זאת חניה ימים. מספר ימים שישבו בקדש ברנע וקדש צין כולל חניה זאת הוא 6847.

(כ) וַיִּסְעוּ מִרָמֶן פְּרָץ וַיִּחַנּוּ בְּלִבְנָה:

מסע 16. נסעו 40 מיל ביום כ"ג אדר יום ראשון.

חניה 16, 40 מיל מרמון פרץ בדרך לאילת (של היום)

(כא) וַיִּסְעוּ מִלִּבְנָה וַיִּחַנּוּ בְּרִסָּה:

מסע 17. נסעו בכ"ד אדר יום שני.

חניה 17 באילת, קצה צפון-מערבי של מפרץ אילת

(כב) וַיִּסְעוּ מִרִסָּה וַיִּחַנּוּ בְּקַהֲלָתָה:

מסע 18. נסעו בכ"ה אדר יום שלישי. עד אז קיוו שהם יפנו צפון-מזרחה כדי להיכנס לארץ ממזרח. לכן בקהלתה קורח התחיל להקהיל את העדה נגד משה והשלים במקהלת.

חניה 18, 40 מיל מאילת לאורך חוף ים סוף דרומה

(כג) ויִסְעוּ מִקֵּהֶלֶתָהּ וַיִּחַגְּוּ בְּהַר־שֶׁפֶר:

מסע 19. נסעו בכ"ו אדר, יום רביעי.

חניה 19, 40 מיל מחניה קודמת לאורך החוף

(כד) ויִסְעוּ מִהַר־שֶׁפֶר וַיִּחַגְּוּ בְּתַרְדֵּה:

מסע 20. נסעו בכ"ז אדר יום חמישי.

חניה 20, 40 מיל מחניה קודמת לאורך החוף

(כה) ויִסְעוּ מִתַּרְדֵּה וַיִּחַגְּוּ בְּמִקֵּהֶלֶת:

מסע 21. נסעו בכ"ח אדר יום ששי.

חניה 21 זהה לרפידים וחצרות. חנו כאן מכ"ט אדר יום שבת, שנת 2469 עד ט' ניסן יום שני. בשבת כ"ט אדר קורח הקהיל את העדה ומשה דחה אותם למחרת. בא' ניסן יום ראשון, בדיוק 19 שנה אחרי הקמת המשכן, נבלעו דתן ואבירם ונשרפו 250 איש עם קטורת וקרח נשרף ונבלע. למחרת ב' ניסן היתה מגפה בה מתו 14700 זקני העדה בני 80 (ראה [מאמר על בעל פעור עמ' 9](#)) וביכו אותם שבעה ימים עד ח' ניסן. בח' ניסן יום א', עברו בדיוק 19 שנה אחרי שנבחרו לויים על פני הבכורות. לפני שמרדו כל הבכורות אשר נולדו בז' אדר 2450 והגיעו לגיל 19 וחודש, משה נצטווה לקחת שתיים עשרה מטות. למחרת ט' ניסן פרח מטה אהרן.

(כו) ויִסְעוּ מִמִּקֵּהֶלֶת וַיִּחַגְּוּ בְּתַחַת:

מסע 22. נסעו בי' ניסן, ליל שלישי, שנת 2469

חניה 22 זהה לאלוש וקברות התאוה. חנו בה י' ניסן יום וי"א ניסן לילה. זאת חניה של יום ולילה.

(כז) ויִסְעוּ מִתַּחַת וַיִּחַגְּוּ בְּתַרְח:

מסע 23. נסעו בי"א ניסן יום רביעי

חניה 23 על חוף סיני, 40 מיל מערבה מ- 22. חנו שם בליל י"ב ניסן.

(כח) ויִסְעוּ מִתַּרְח וַיִּחַגְּוּ בְּמִתְקָה:

מסע 24. נסעו בי"ב ניסן יום חמישי

חניה 24, 40 מיל מחניה 23, בהמשך החוף צפון-מזרחה. חנו שם בליל י"ג ניסן

(כט) ויִסְעוּ מִמִּתְקָה וַיִּחְנוּ בְּחַשְׁמֹנָה:

מסע 25. נסעו בי"ג ניסן יום ששי שנת 2469

חניה 25, חשמנה כנגד חנו-כה. זאת חניה בהר סיני (ראה [מאמר על הר סיני](#) פרק ז'). ישבו כאן 19 שנה פחות שבועים משבת ליל י"ד ניסן 2469 עד ליל א' ניסן יום ד' שנת 2488. לפי סברה שלי כאן למדו את התורה בעל פה הגמרתית.

פתרון אחר: ישבו שם 18 שנה פחות שבועיים עד ליל ב' ניסן ליל ב' שנת 2487 (שנה מעוברת)

(ל) ויִסְעוּ מִחַשְׁמֹנָה וַיִּחְנוּ בְּמִסְרוֹת:

מסע 26. נסעו בליל ז', א' ניסן שנת 2488

חניה 26 זהה לרפידים, חצרות ומקהלות. חנו שם יום ד' א' ניסן וליל ה' ב' ניסן שנת 2488. זאת חניה יום ולילה.

פתרון אחר: מסע 26. נסעו בליל א' ב' ניסן שנת 2487

פתרון אחר: חניה 26: חנו מבוקר יום א' ב' ניסן 2487 עד בוקר יום ה' ב' ניסן שנת 2488, 354 יום

(לא) ויִסְעוּ מִמִּסְרוֹת וַיִּחְנוּ בְּבִגְי יַעֲקֹן:

מסע 27. נסעו ביום ה' ב' ניסן שנת 2488

חניה 27 זהה לחניה 20. חנו שם בליל ו' ג' ניסן

(לב) ויִסְעוּ מִבִּגְי יַעֲקֹן וַיִּחְנוּ בְּחַר הַגְּדָד:

מסע 28. נסעו יום ו' ג' ניסן

חניה 28 זהה ל- 19. חנו ליל שבת, ים שבת, ליל א, יום א' חניה ימים, 48 שעות

(לג) ויִסְעוּ מִחַר הַגְּדָד וַיִּחְנוּ בְּיִטְבְּתָה:

מסע 29. נסעו בליל שני, ו' ניסן

חניה 29 זהה לחניה 18. חנו יום שני וליל שלישי. זאת חניה יום ולילה

(לד) ויִסְעוּ מִיִּטְבְּתָה וַיִּחְנוּ בְּעַבְרָנָה:

מסע 30. נסעו ביום שלישי ז' ניסן

חניה 30 זהה ל- 17. כאן יכלו לעבור צפון-מזרחה ולהיכנס לארץ ממזרחה. אולי משום כך נקראת עברנה. חנו בליל רביעי ח' ניסן

(לה) ויסעו מעברנה ויחננו בעצילן גבר:

מסע 31. נסעו ביום רביעי ח' ניסן

חניה 31 זהה ל- 16, חנו כאן בליל חמישי ט' ניסן

(לו) ויסעו מעצילן גבר ויחננו במדבר-צן הוא קדש:

מסע 32. נסעו ביום חמישי, ט' ניסן, 2488

חניה 32 זהה לחניה 15. חנו כאן מליל ששי י' ניסן 2488 עד בוקר יום שני כ"ט תמוז 108.5 יום (מספר שלם של שבועות ועוד 3.5 יום). עד כאן מספר ימים אשר ישבו בקדש ברנע וקדש צין 6847 (ראה חניה 15) ו- 108.5 שוה 6955.5. ב' ניסן מתה מרים. בכו אותה שבעה ימים וכל זמן זה היתה באר כי הם נטמאו בקבורתה והיו צריכים להיטהר. לכן הבאר נעלמה בי"ז ניסן, ביום שהיא נתנה לראשונה באיתם לפני 39 שנה. מספר ימים בין חניה 15 בקדש צין לבין חניה 32 הוא מספר ימים בין בוקר יום ראשון כ"ג אדר שנת 2469 לבין ערב יום חמישי ט' ניסן 2488 הוא 19 שנה ו- 15.5 יום או 6955.5 יום. (מספר שלם של שבועות ועוד 4.5 יום)

(לז) ויסעו מקדש ויחננו בקר הקר בקצה ארץ אדום:

(לח) ויעל אהרן הכהן אל-הקר הקר על-פי יקנן וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני-ישראל מארץ מצרים בתדש הקמישי באתד לקדש:

(לט) ואהרן בן-שקלש ופעגרים ומאת שנה במתו בקר הקר: ס

(מ) וישמע הכנעני מלך ערד והוא-ישב בנגב בארץ פגעו כבא בני ישראל:

מסע 33. נסעו בבוקר יום שני כ"ט תמוז. הר ההר נמצא בהר רמון. נסעו בקו ישר לקדש ברנע עד קדש (בנחל לוי) ומשמם לאורך הנחל עד פסגת הר רמון.

חניה 33 חנו שם ליל שלישי א' אב שנת 2488. בבוקר א' אב מת אהרן. למחרת ב' אב תקף אותם עמלק. השתלשלות הדברים בהמשך מתוארת במאמר על בעל פעור בפרק א.1. בני ישראל חזרו תוך שבעה ימים שבע מסעות עד מסרות חניה 26 ונעצרו שם ובכו את אהרון שבעה ימים מט' אב עד ט"ו אב. בט"ז אב התחילו לחזור להר ההר שבע מסעות תוך שמנה ימים (כי בשבת לא נסעו) עד כ"ג אב. בהר ההר הם בכו את אהרן 23 יום – תשלום שלשים יום (במדבר כ' כ"ט): 7 ימים של אב ו-16 ימים של אלול.

מסע 34. נסעו מהר ההר ביום השלושים הוא יום ו' בשבוע ט"ז אלול 2488 והגיעו ערב שבת לקדש צין

חניה 34. חנו שם בשבת י"ז אלול. חניה זאת לא מוזכרת בתורה כי היא לא היתה על פי הענן אלא בגלל כניסת שבת.

(מא) וַיִּסְעוּ מִהַר הַהָרָר וַיַּחֲנוּ בְּצִלְמִנָּה:

מסע 35. נסעו מקדש ציין לצלמנה ביום ראשון בבוקר י"ח אלול "לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך" (במדבר כ"א ד') כי חשבו שאחרי שעמלק תקף אותם בהר ההר, יותר להם לכבוש את שדה עמלקי ולהיכנס לארץ בקו קדש ציין-מעלה עקרבים כמו שנכנסו ארבעה המלכים (ראה [מפה](#) והסברים במאמר על [מלחמת ארבעה המלכים](#) סוף פרק ב').

חניה 35 זהה לחניה 16 בלבנה וחניה 31 בעציון גבר

(מב) וַיִּסְעוּ מִצִּלְמִנָּה וַיַּחֲנוּ בְּפוּנֹן:

מסע 36. נסעו בבוקר יום שני י"ט אלול

חניה 36 נמצאת במרחק 40 מיל בקו ישר מצלמנה ובמרחק 40 מיל מאילת, כמעט במדויק בגבול דרומי של שמעון לע"ל, 210 מיל דרומה מקו רוחב מרכז קדש הקדשים. חנו שם בליל שלישי כ' אלול

(מג) וַיִּסְעוּ מִפוּנֹן וַיַּחֲנוּ בְּאַבְתָּ:

מסע 37. נסעו בבוקר יום שלישי כ' אלול

חניה 37 40 מיל מפונן בקו ישר לחניה 38. חנו שם בליל רביעי כ"א אלול

(מד) וַיִּסְעוּ מֵאַבְתָּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵי הָעֲבָרִים בְּגִבּוֹל מוֹאָב:

מסע 38. נסעו בבוקר יום רביעי כ"א אלול

חניה 38 נמצאת על קו גבול דרומי של בנימין לע"ל, 135 מיל דרומה מקו רוחב ק"ק ובמרחק 80 מיל מחניה 36. חנו שם בליל חמישי כ"ב אלול

(מה) וַיִּסְעוּ מֵעֵי הָעֲבָרִים וַיַּחֲנוּ בְּדִיבְרֵי גֵד:

מסע 39. נסעו בבוקר יום חמישי כ"ב אלול

חניה 39, 40 מיל מ- 38 בקו ישר לחניה 40. חנו שם בליל ששי כ"ג אלול.

(מו) וַיִּסְעוּ מִדִּיבְרֵי גֵד וַיַּחֲנוּ בְּעֵלְמֹן דְּבַלְתִּימָה:

מסע 40. נסעו בבוקר יום ששי כ"ג אלול. בדרך עברו את נחל זרד. אילו אחרי מות אהרן בב' אב היו נוסעים מהר ההר כמו במסעות 41-35 אז היו חוצים את נחל זרד בט' אב 2488, 38 שנה אחרי חטא המרגלים. לכן כאן נאמר הפסוק (דברים ב' י"ד) "וְהַיָּמִים אֲשֶׁר-הֶלְכְּנוּ מִקְדֵּשׁ בְּרַנֵּעַ עַד אֲשֶׁר-עָבַרְנוּ אֶת-נַחַל זָרְד שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה".

חניה 40 נמצאת כנגד גבול דרומי של תרומה, 60 מיל דרומה מקו רוחב ק"ק, כ- 24.3 מיל דרומה מנחל ארנון. חנו בשבת כ"ד אלול

(מז) וַיִּסְעוּ מֵעֵלְמֶן דְּבַלְתִּימָה וַיַּחֲנוּ בְּהַרֵי הָעֲבָרִים לִפְנֵי נָבוֹ:

מסע 41. נסעו בליל ראשון כ"ה אלול. בדרך עברו את נחל ארנון בו נמצאו למוות חיילי סיחון אשר ארבו לבני ישראל.

חניה 41, 40 מיל בדיוק צפונה מחניה 40. חנו שם יום ראשון כ"ה אלול וליל שני חניה יום ולילה. ואמרו שירת באר ביום ראשון. על כן, נס מעברי ארנון התרחש ביום בריאת העולם.

(מח) וַיִּסְעוּ מִהַרֵי הָעֲבָרִים וַיַּחֲנוּ בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יַרְחוֹ:

מסע 42. פרטי מסע זה כתובים במאמר על [בעל פעור](#) בחצי השני של הפרק א.1.

חניה 42 בסוכות של יעקב בגבול מזרחי של תרומה של 75 על 75 מיל ועל ציר בית המקדש. חנו שם מליל ששי א' תשרי שנת 2489 עד בוקר' י' ניסן שנה מעוברת. ב' ניסן יום ה' בשבוע עברו את הירדן.

פרוט זמני חניה זאת נמצא במאמר על [בעל פעור](#) פרק א'.

(מט) וַיַּחֲנוּ עַל־הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הַיְשׁוּמֹת עַד אֲבָל הַשְּׁטָיִם בְּעֶרְבַת מוֹאָב: ס מחנה ישראל 12 על 12 מיל מגבול צפוני של ים המלח עד כנגד יריחו הקדומה ועם מרכז בסוכות.

ביאור חשבון זמני מסעות וחניות

תאריך יציאת מצרים לפי דעת חכמים ביום ה' ט"ו ניסן שנת 2449 מבואר במאמר [זמן יציאת מצרים](#). לפי סדר עולם יציאת מצרים היתה ביום ו' ט"ו ניסן שנת 2450. קריעת ים סוף בשביעי של פסח מקובל על כולם. משם הלכו שלשה ימים עד מרה – זה כתוב בתורה. במרה קבלו שבת ושמרו אותה. על כן באו למרה לפני כניסת שבת. הדבר מחייב קריעת ים סוף ביום רביעי באשמורת בוקר. הנחה שלנו שכל המסעות עד מדבר סין היו בשבת נובעת מכך שלא שמרו שבת עד אלוש ולא היתה טענה על כך כלפי ישראל, ומעובדה שבאו למדבר סין בט"ו לחודש שני בשבת. וחניה זאת מלמדת על חניות קודמות. חידוש שלנו שחניה בדפקה היתה בל"ג בעומר נובע מדברי חת"ס ב"ד סימן רל"ג "דאיתה במדרש שמיום שכלה החררה שהוציאו ממצרים הלכו ג' ימים בלא לחם ואחר כך ירד המן. אם כן היתה הורדת המן ביום ל"ג בעומר וראוי לעשות לזה זכר טוב". ומאחר והוכחנו על סמך חשבון מקומות שחניה זאת היתה בהר סיני, אז ראוי יום זה להיות יום חניה בהר סיני. נסעו מאלוש למחרת השבת בכ"ג באייר- זה כתוב בסדר עולם פרק ה'. המשך עד מתן תורה מבואר בגמרא (שבת פ"ו-פ"ז). יום הקמת המשכן א' ניסן יום א' כתוב בס"ע פרק ז'. בעשרים בחודש השני נסעו – כתוב בתורה. אם ניסן מלא אז זה יום א' ואם חסר אז זה שבת ולא יתכן. את המרגלים שלחו בכ"ט סיון ואם סיון ותמוז מלא אז חזרו בח' אב בערב. וזאת דעת רש"י. ואם אייר חסר אז בין כ' אייר לכ"ח סיון 38 יום. וחלוקת ימים אלו לחודש אכילת בשר ושבוע הסגר מרים ושלש מסעות כתבתי בחניה 12 בהערה. אבל מאחר ומולד ניסן יציאת

מצרים הקדים שלשה ימים וגם ר"ח ניסן הקמת המשכן הקדים לעומתו עוד יום, אז כדי להתאים לוח הזמנים בהמשך לחשבון מולדות הלוח אז צריך להוסיף ארבעה ימי שבוע. והוספתי אותם בחניה 12. ובהמשך חשבון ימי שבוע נעשה על סמך מולדות הלוח. ונ"מ לחשבון ימים אשר ישבו בקדש ברנע ובקדש.

כתוב בספר דברים (א מ"ו) "ותשבו בקדש ימים רבים אשר ישבתם". וכתב שם רש"י "י"ט שנה, שנאמר כימים אשר ישבתם בשאר המסעות והם היו ל"ח שנה, י"ט מהם עשו בקדש וי"ט שנה הולכים ומטורפים וחזרו לקדש, כמו שנאמר (במדבר לב, יג) ויניעם במדבר. כך מצאתי בסדר עולם". ונראה לי שיש כאן רמז לשוויון מדויק של ימים אשר ישבו בקדש לימים אשר ישבו במקומות אחרים. ונקט "קדש" ולא "קדש ברנע" כדי לכלול גם את הישיבה בקדש צין. ולכן גם היא נקראת קדש. ו"אשר ישבתם" בשאר מקומות בין קדש ברנע לקדש צין. וזה החשבון אשר עשינו בחניות 14, 15 ו-32.

וכדי לבצע חישוב זה צריך לדעת יום בו נסעו מקדש ברנע בחזרה למדבר סיני. כידוע קורח נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל (ראה רש"י על הפסוק במדבר ט"ז א'). וזה היה בזמן הקמת המשכן. ומעשה קורח היה אחרי חטא המרגלים (ס"ע פרק ח'). ומדוע נזכר עכשיו? והנה בת"י (מדבר ל"ג כ"ב) כתוב "ונטלו מריסא ושרו במקהלת אתר דאתכנשו קרח וסיעתיה על משה ואהרן". ויש שם שני מקומות "קהלתה" ו"מקהלת" שמתאימים למעשה קורח אשר הקהיל את העדה. ולכן פרשתי שבמסע 18 התחיל להקהיל ובחניה 21 גמר. על כן מעשה קורח היה 19 שנה אחרי הקמת המשכן. ויש לכונן יום שנשרפו מקריבי קטורת עם קורח עם יום בו נשרפו נדב ואביהו, א' ניסן. ועברו בין שני מעשים אלו בדיוק 19 שנה. ולפי חשבון מולדות א' ניסן 2469 היה ביום א' כמו בא' ניסן הקמת המשכן. ו-19 שנה זהו מחזור משותף של שמש וירח אשר שווה בדיוק 235 חדשים. לכן קורח נזכר כאן בעוול שנעשה לו כביכול ביום ההוא. ויש עוד התאמה. לפי חשבון מסעות, מקהלות זהה לחצרים. ויש כאן מידה כנגד מידה. במקום בו אהרן ומרים ערערו על יחודו של משה, קורח ערער על יחודו של אהרן.

אחרי שיודעים שמעשה קורח היה במקהלות בא' ניסן 2469 נתן לחשב מתי נסעו מקדש ברנע. החישוב נעשה במסעות 15-21. מאחר וא' ניסן היה יום ראשון אז בהכרח הם באו למקהלות בערב שבת כ"ח אדר בערב. ומאחר ויש שבע ימי הליכה בין קדש ברנע למקהלות אז יצאו מקדש ברנע ביום ששי כ"א אדר וחנו בשבת ברמן פרץ. ומדוע כתבנו שיצאו במקדש ברנע בליל ששי? שאילו יצאו ביום ששי, היו חונים ברמן פרץ לילה שבת ויום שבת. אבל אין חניות כאלו של לילה ויום כפי נראה בהמשך. אבל יש חניות של יומים, 48 שעות: יום ששי, ליל שבת, יום שבת וליל ראשון. מאחר ורמן פרץ היא קדש צין, אז חניה זאת של יומיים מצטרפת לימים אשר ישבו בקדש ברנע. מספר ימים 6845 אשר ישבו בקדש ברנע שחשבנו בחניה 14 לא נקבע באופן חד משמעי ע"י תאריכים בחודש אלא צריך לדעת גם ימים התחלה וסוף בשבוע. לכן חשוב מאד שימי שבוע התאימו ללוח מולדות מבראשית לפני שבאו לקדש ברנע. לכן הנחה שאייר שנת 2450 היה של 33 יום היא חיונית. והיא כמובן פותרת את הבעיה של חסר ימים שכתבנו עליה בחניה 12.

שאלה שניה היא מתי באו מחשמנה לקדש צין? בס"ע פרק ט' מרים מתה בר"ח ניסן, אבל ביאור הגר"א מתקן כי מתה ב' ניסן כי כך כתוב בפרוש בפרק י'. לפי חשבון מולדות, יום זה היה שישי בשבוע. אהרן כידוע מת באחד בחדש חמישי (במדבר ל"ג ל"ח). על כן הם נסעו מקדש צין להר ההר בכ"ט תמוז, יום רביעי בבוקר. שני תאריכים אלו נותנים את מספר 108.5 יום שישבו בקדש צין ואת הסכום הסופי

6955.5 יום אשר ישבו בקדש ברנע ובקדש צין. כל יתר הימים החל ממסע 16 עד חניה 32 הם בדיוק 6955.5 כפי שחשבנו בחניה 32. ויש בשוויון זה מופת אשר מאשר את נכונות תאריכים שלנו.

הסוגיה השנייה היא משך זמן אשר שכן הענן על המשכן. כתוב בתורה (במדבר ט')

(יט) וּבַהֲאָרִיץ הָעֲנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ יִקְוּק וְלֹא יִסְעוּ:

(כ) וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעֲנָן יָמִים מְסַפֵּר עַל־הַמִּשְׁכָּן עַל־פִּי יִקְוּק יִחְזֹו וְעַל־פִּי יִקְוּק יִסְעוּ:

(כא) וְיֵשׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה הָעֲנָן מְעַרְבַּ עַד־פֶּקֶר וְנִעְלָה הָעֲנָן בְּפֶקֶר וְנִסְעוּ אוֹ יוֹמִם וְלַיְלָה וְנִעְלָה הָעֲנָן וְנִסְעוּ:

(כב) אוֹ־יָמִים אוֹ־חֳדָשׁ אוֹ־יָמִים בְּהֲאָרִיץ הָעֲנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן לְשָׁכֵן עָלָיו יִחְזֹו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְעוּ וּבַהֲעֲלֹתוֹ יִסְעוּ:

יש כאן 6 סוגים של חניות: ימים רבים, ימים מספר, מערב עד בוקר, יומם ולילה, ימים (שני ימים), חדש, ימים (שנה). רשימה זאת מאד מדויקת ולא ראיתי שמישהו עמד על משמעותה. ימים רבים היינו בקדש ברנע ובחשמנה כ- 19 שנה. ימים מספר- אלו שבעה ימים בחצרות ועשרה ימים במקהלות ו- 108.5 בקדש צין (ולפי פתרון אחר גם 49 יום מהקמת המשכן עד כ' אייר), מערב עד בוקר- אלו רוב החניות. חדש- זאת החניה בקברות התאוה. ימים במובן שנה חנו בהר סיני. אומנם הם ישבו בהר סיני 49 שבועות ולא שנה. ומתוכם משכן עמד 49 יום. אלא יש לייחס את כל זמן ממתן תורה בדפקה עד שנסעו מהר סיני לתקופת מתן תורה. והוא שנה 354 יום-שנת ירח כמו שכתבנו בחניה 11. אבל כתוב שענן היה על המשכן! ומשכן הוקם רק בר"ח ניסן 2450. אולי ענן שכן על הר סיני מראשית מתן תורה בדפקה עד שבני ישראל נסעו בכ' ניסן 2450 והר סיני הוא מקום שכינה ונחשב למשכן. וכבר הראנו [מאמר על הר סיני](#) שהר ציון עם בית מקדש של מעלה נעקר ובה להר סיני.

אבל ישנו פתרון אחר אשר הבאנו אותו בחניה 25 ומסע וחניה 26. לפי פתרון אחר חנו בדיוק שנה במסרות. פתרון זה לא משנה את המסעות בהמשך ממסרות עד קדש צין. ומה הסיבה שחנו במסרות שנה? אולי משום שזה מקום חשוב מאד: בו היתה מלחמת עמלק הראשונה, ושם היה מעשה מרים בחצרות, ואחר כך מעשה קורח במקהלות, ואחרי מות אהרן חזרו אליה שבע מסעות מהר ההר. ועתידה נקודה זאת להיות תחליף למי מריבות קדש בגבולות הארץ (ראה מאמר [גבולות הארץ על פי יחזקאל](#) עמ' 7)

נשאר להבין מהם חניות של יום ולילה ושל יומיים. נשים לב שאין חניה של לילה ויום או לילה, יום, לילה או יום, לילה, יום. חניה יום ולילה תתכן אם נסעו אליה בלילה. ואם אין חניה לילה ויום, אז מסע לילי יתכן רק אחרי חניה ממושכת, לפחות יומיים. וכל חניה בשבת צריכה להיות חלק מחניה של 48 שעות כגון יום ששי, ליל שבת, יום שבת וליל ראשון וקדם לה מסע של ליל ששי, או ליל שבת, יום שבת, ליל ראשון, יום ראשון. ואחריה מסע ליל ראשון, פרט למקרה כאשר שבת היא חלק של חניה ממושכת. בגלל אילוצים אלה קבלנו תאריכי חניות קצרות כפי שכתבנו.

ישאל הקורא, והרי חניה 34 בקדש צין היתה ליל שבת, יום שבת וליל ראשון וזה לא יתכן! וי"ל שפסוקים לעיל מדברים על חניות על פי הענן והם חנו בקדש צין בגלל שבת, ללא הוראה. לכן חניה זאת לא מוזכרת בתורה. אבל קיומה מוכרח בגלל חשבון גיאוגרפי ובגלל מספר כללי של מ"ב חניות

שקיים במסורת. גם חניה 40 היא בעייתית כי חנו שם ליל שבת ויום שבת, לילה ויום. וראה אור החיים על הפסוקים "משם נסעו וגו'" במדבר כ"א, י"ב-י"ג שכתב שבב' מסעות של נחל זרד ושל נחל ארנון נסעו מעצמן ולא על פי העננים כסדר הרגיל.

לוח זמנים ממות אהרן עד החניה בערבות מואב וגם מעבר לכך כתוב במאמר על [מעשה בעל פעור](#) פרק א'. יש מופת בכך שחניה 34 הנסתרת היתה דווקא בשבת כדי שיהיה להם הכרח לחנות שם. וכן חניה 40 בשבת בזמן שלא היה ענן. ועוד מופת שא' ניסן 2469 במעשה קורח היה ביום ראשון בשבוע כמו בהקמת המשכן. פרטי חישוב ראשי חדשים שנזכרו במאמר נמצאים בנספח טכני.

נספח טכני

מולד ניסן 2449 יום 893956.729 מבראשית יום 0.729 בשבוע, תקופת ניסן 893954 יום 5.0 בשבוע. בגלל מכת חושך מוחלט שלשה ימים, מולד הקדים בשלשה ימים ל- 893953.729

מולד אדר 2450 היה ביום 894281.566 מבראשית, יום 3.566 בשבוע. מאחר ומולד ניסן 2449 הקדים בשלשה ימים, אז מולד אדר 2450 הקדים ליום 0.566. קבעו ראש חודש אדר ביום שבת, ביום המולד (זה אפשרי לפי כללי הלוח כאשר מקדשים את החודש בערב לפני יציאת שלשה כוכבים, למפרע)

מולד ניסן 2450 יום 894311.096 מבראשית, יום 5.096 בשבוע. מאחר ומולד ניסן 2449 הקדים בשלשה ימים, אז מולד ניסן 2450 הקדים גם כן בשלשה ימים ליום 2.096. לפי כללי הלוח לא נתן לקבוע ר"ח ביום א'. אבל הם עשו על פי הדיבור ועשו אדר חסר. ואולי בגלל עננים לא ראו את הירח ולא היתה כאן סתירה עם מציאות.

מולד אייר 2450 יום 894340.627, יום 6.627 בשבוע, אחרי הזזה של 3 ימים מקבלים 3.627. קבעו ר"ח אייר ביום המולד יום ג'.

מולד סיון 2450 יום 894370.157 מבראשית, יום 1.157 בשבוע. קבעו ר"ח סיון ביום א'. אייר היה 33 יום.

מולד תמוז שנת 2450 יום 894399.688 מבראשית, יום 2.688 בשבוע. ר"ח תמוז יום ג'. מרגלים יצאו בכ"ט סיון ביום א'.

מולד אב 2450 יום 4.218 בשבוע. ר"ח אב ביום ה'. תמוז מלא. מרגלים חזרו ביום ה' ל' אב בערב.

מולד ניסן 2469 יום 901250.786 מבראשית, יום 0.786 בשבוע (שבת). ר"ח ניסן יום א'.

מולד ניסן 2487 יום 907836.1082 מבראשית (שנה מעוברת) יום 6.108, ר"ח ניסן יום שבת.

מולד ניסן 2488 יום 908190.475 מבראשית, יום 3.475 בשבוע. ר"ח ניסן יום ד'. י' ניסן יום ו'.

מולד אב 2488 יום 2.597 בשבוע. ר"ח אב יום ג'.

מולד תשרי 2489 יום 908367.659 מבראשית, יום 5.659 בשבוע, א' תשרי יום ששי.

מולד אדר ב' 2489 יום 908544.842 מבראשית יום 0.842 בשבוע (שבת). ר"ח אדר ב' יום א'.
פטירתו של משה ז' אדר ב' בשבת.

מולד ניסן 2489 יום 2.373 בשבוע, ר"ח ניסן יום ג'. עברו את הירדן בי' ניסן יום ה'.

חשבון 6845 ימים בחניה 14. חנו כאן מליל שבת כ"ח סיון 2450 עד ליל ששי כ' אדר 2469 יום חמישי
שהם 19 שנה פחות 3 חודשים פחות שבוע. 19 שנות ירח הם 235 חדשים כפול 29.530594 יום או
6939.69 יום. פחות שלשה חדשים ושבוע 95.59 יום שוה 6844.1 יום. אבל חשבון זה מדוייק עד כדי
יום. ימי שבוע מליל שבת עד ליל ששי הם 6. לכן מספר מדוייק הוא **6845** יום (מספר שלם של שבועות
פחות יום).

חשבון 6955.5 יום בחניה 32. מספר ימים בין בוקר יום ראשון כ"ג אדר שנת 2469 לבין ערב יום
חמישי ט' ניסן 2488 הוא 19 שנה ו- 15.5 יום. מר ראשון הוא בערך 6939.69 ועוד 15.5 שוה
6955.19. בין בוקר יום ראשון עד ערב יום חמישי 4.5 יום ועוד מספר שלם של שבועות. דבר זה
מכריע את התוצאה של 6955.5 יום.